

ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE BAŞVURU SAHİBİNİN KİMLİĞİNİN DOĞRULANMA SÜRECİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, elektronik haberleşme sektöründe abonelik sözleşmesi, numara taşıma başvurusu, işletmeci değişikliği başvurusu, nitelikli elektronik sertifika başvurusu, kayıtlı elektronik posta başvurusu ve SIM değişikliği başvurusu işlemlerine ilişkin belgelerin elektronik ortamda düzenlenmesi halinde başvuru sahibinin kimliğinin doğrulanması amacıyla uygulanacak sürece ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1525 inci maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Başvuru sahibi: Kendisi veya temsile yetkili olduğu gerçek veya tüzel kişi adına bu Yönetmelik kapsamındaki işlemler için başvuru yapan gerçek kişiyi,
- b) e-Devlet Kapısı: e-Devlet hizmetlerinin son kullanıcıya farklı erişim kanallarından tek noktadan bütünleşik olarak sunulduğu ortak elektronik platformu,
- c) Elektronik haberleşme hizmeti: Elektronik haberleşme tanımına giren faaliyetlerin bir kısmının veya tamamının hizmet olarak sunulmasını,
- ç) Elektronik ortam: Verilerin sayısallaştırılarak işlenmesi, saklanması ve iletilmesinin sağlandığı ortamı,
- d) Hizmet sağlayıcı: Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısını veya kayıtlı elektronik posta hizmet sağlayıcısını,
- e) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- f) ISO/IEC (International Organisation for Standardization / International Electrotechnical Committee): Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı / Uluslararası Elektroteknik Komitesini,
- g) İnternet bankacılığı: 15/3/2020 tarihli ve 31069 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelikte tanımlanan mecrayı,
- ğ) İşlem belgesi: Abonelik sözleşmesi, numara taşıma, işletmeci değişikliği, nitelikli elektronik sertifika, kayıtlı elektronik posta başvurusu ve SIM değişikliği başvurusu işlemleri için elektronik ortamda oluşturulan belgeyi,
- h) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten şirketi,
- ı) KN: Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını veya 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda tanımlanan yabancı kimlik numarasını,
- i) Kurul: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunu,
- j) Kurum: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunu,
- k) Mobil bankacılık: Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelikte tanımlanan mecrayı,
- l) MRZ (Machine Readable Zone): Optik karakter okuma yöntemlerini kullanarak makine okuması için biçimlendirilmiş, zorunlu ve isteğe bağlı verileri kapsayan, kimlik belgeleri üzerinde yer alan sabit boyutlu alanı,
- m) Özet değeri: 6/1/2005 tarihli ve 25692 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektronik İmza ile ilgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğin 6 ncı maddesinde yer alan 256 bitlik özetleme algoritmalarından birini kullanarak hesaplanan değeri,
- n) PAdES: ETSI EN 319 142 standardına uygun PDF Gelişmiş Elektronik İmzayı,
- o) PAdES-LTV (PAdES Long Term Validation) : PAdES Uzun Dönem Doğrulamayı,

- ö) PDF: ISO 32000 standardına uygun dosya formatını,
p) SIM: Abone kimliği modülünü,
r) TCKK: Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartını,
s) Yakın alan iletişimi (NFC - Near Field Communication): İki elektronik cihaz arasında kısa mesafede kablosuz iletişim yapılmasına imkân veren, TS ISO/IEC 18092/ECMA-340 ve ISO/IEC 21481 / ECMA-352 standartlarına uygun iletişimi,
ş) Zaman damgası: 5070 sayılı Kanunda tanımlanan kaydı, ifade eder.
- (2) Bu Yönetmelikte geçen ancak birinci fıkrada tanımlanmayan kavramlar için ilgili mevzuatta yer alan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

İlkeler ve Kimlik Doğrulama Esasları

İlkeler

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Başvuru sahibinin bu Yönetmelikte tanımlı işlemlerinin güvenli ve etkin yöntemlerle yapılmasının sağlanması,
b) Sahtecilik, dolandırıcılık gibi güvenlik riski içeren şüpheli işlemlerin önlenmesi,
c) Ulusal ve uluslararası standartların dikkate alınması,
ç) Azami ölçüde milli kaynakların kullanılması,
d) Milli güvenlik ve kamu düzeni gerekleri ile acil durum ihtiyaçlarının gözetilmesi,
e) Tüketici hak ve menfaatlerinin gözetilmesi,
ilkeleri dikkate alınır.

Kimlik doğrulamaya ilişkin genel hususlar

MADDE 5 – (1) İşletmeci/hizmet sağlayıcı, bu Yönetmelik kapsamındaki işlemleri yüz yüze kanallardan, kendi internet sitesinden, mobil uygulamalardan veya benzeri mecralar üzerinden elektronik ortamda güvenli bir şekilde başvuru sahibine sunabilir.

(2) Başvuru sahibinin kimlik doğrulama işlemi bu Yönetmeliğe uygun olarak;

- a) e-Devlet Kapısı,
b) ICAO 9303 standardına uygun yakın alan iletişimi özelliği olan belge ile birlikte yapay zekâ veya yetkili marifetiyle görüntülü doğrulama,
c) TCKK ile birlikte PAdES oluşturma,
ç) Yüz yüze kanallarda başvuru sahibinin kimlik belgesi ile birlikte işleme özgülenecek video görüntüsü alma,
yöntemleri vasıtasıyla yapılabilir.

(3) İşletmeci/hizmet sağlayıcı, başvuru sahiplerinin kimlik doğrulama bilgilerinin bilgi sistemlerinde, şifreli veya matematiksel olarak geriye dönüştürülmesi mümkün olmayan yöntemlerle muhafaza edilmesine, kimlik doğrulama amacıyla aktarılırken şifrelenmesine, işlemin amacına, yetkisiz erişimlere veya görevler ayrılığı prensibine aykırı olarak kontrolsüz bir şekilde gerçekleştirilecek değişikliklere karşı korunmasına ve bilgi sistemlerinde gerçekleştirilen tüm süreçlere ilişkin işlem kayıtlarının gizliliği, güvenliği ile bütünlüğünün sağlanarak tutulmasına ilişkin önlemleri alır.

e-Devlet Kapısından kimlik doğrulama

MADDE 6 – (1) Başvuru sahibinin kimlik doğrulamasının, e-Devlet Kapısı vasıtasıyla yapılması halinde başvuru sahibi, e-Devlet Kapısına;

- a) Güvenli elektronik imza,
b) TCKK,
c) İnternet bankacılığı,
ç) Mobil bankacılık,
yöntemlerinden birisi ile giriş yapar.

(2) e-Devlet Kapısı tarafından e-Devlet Kapısına giriş yapan başvuru sahibine; işletmeci tarafından iletilen; KN, adı, soyadı, işlem türü, işlemi özgüleyen hizmet numarası ve işlem belgesinde ilgili mevzuat kapsamında yer alması gereken bilgiler, e-Devlet kapısı üzerinde kayıtlı başvuru

sahibinin doğrulanmış irtibat numarası ve elektronik posta adresi gösterilerek, onayı alınır ve bahse konu bilgiler için başvuru sahibinin kimliğini doğruladığı bilgisi ve doğrulanmış irtibat numarası ve elektronik posta adresi işletmeciye/hizmet sağlayıcıya iletilir.

(3) e-Devlet Kapısı ve işletmeci/hizmet sağlayıcıda bulunan bilgilerde farklılık olması halinde e-Devlet Kapısı kayıtları esas alınır.

(4) e-Devlet Kapısı üzerinden kimlik doğrulama için, işletmeci/hizmet sağlayıcının e-Devlet Kapısına entegrasyonu Kurum vasıtası ile yapılabileceği gibi e-Devlet Kapısınca sunulan teknik imkanlar dahilinde olması halinde, işletmeci/hizmet sağlayıcı ile e-Devlet Kapısı arasında doğrudan entegrasyon ile de yapılabilir.

Yapay zekâ veya yetkili ile görüntülü kimlik doğrulama

MADDE 7 – (1) Kimlik doğrulamada kullanılacak görüntülü yöntemde olası teknolojik, operasyonel ve benzeri riskler göz önünde bulundurularak gerekli güvenlik tedbirlerinin alınması işletmeci/hizmet sağlayıcı sorumluluğundadır.

(2) Görüntülü kimlik doğrulaması gerçek zamanlı ve kesintisiz şekilde yapılır. İşletmeci/hizmet sağlayıcı, kimlik doğrulama sürecine ilişkin görsel-işitsel iletişimin bütünlüğünün ve gizliliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Bu amaçla, yapılan görüntülü doğrulama uçtan uca güvenli iletişim ile gerçekleştirilir.

(3) Kimlik doğrulamanın görüntülü yapılması durumunda öncelikle başvuru sahibi irtibat numarası veya elektronik posta adresini beyan eder. Bu numara veya elektronik posta adresine tek kullanımlık parola veya link gönderilerek, beyan edilen iletişim bilgisinin kullanıldığı teyit edilir.

(4) Başvuru sahibinin, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında açık rızası olmaksızın görüntülü kimlik doğrulaması yapılamaz. Görüntülü kimlik doğrulaması yapılmadan önce aydınlatma yükümlülüğü, 6698 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine riayet edilerek ve açık rıza alınması işleminden ayrı bir şekilde yerine getirilir. Başvuru sahibinin açık rızası alınırken e-Devlet Kapısı veya yüz yüze kanallar vasıtasıyla da elektronik ortamda kimlik doğrulama işlemi yapılabileceği açıkça belirtilir.

(5) Başvuru sahibinin kimlik belgesinin üzerindeki fotoğraf da dâhil olmak üzere kimlik bilgileri, Ek-1’de tanımlanan yakın alan iletişimi yöntemiyle alınır.

(6) Başvuru sahibi tarafından sunulan kimlik belgesinde bulunan veri ve bilgilerin geçerliliği ve gerçekliğine ilişkin doğrulama, görüntülü kimlik doğrulama sürecinin bir parçası olarak gerçekleştirilir. İşletmeci/hizmet sağlayıcı bu kapsamda asgari olarak; kimlik belgesi geçerlilik süresinin bu türden kimlik belgelerinin sahip olduğu standartlara aykırı olmadığını, kimlik belgesinin yakın alan iletişimi yongasında, MRZ’inde ve sair basılı alanlarında yer alan fotoğraf da dâhil bilgilerin tutarlı ve geçerli olduğunu doğrular ve İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü kimlik paylaşımı sisteminden imkân tanınanları teyit eder.

(7) Görüntülü kimlik doğrulama sırasında başvuru sahibinin canlılığını tespit edici teknikler kullanılır. Kimlik ibraz eden başvuru sahibinin hazırda bulunduğu teyidi amacıyla, başvuru sahibinin yüzünün, tam ve net olarak görülebileceği aydınlık ortamda, gözlerinin açık olduğu şekilde farklı açılardan kamera görüntüsü alınır. İşletmeci/hizmet sağlayıcı hazırda bulunan başvuru sahibinin alınan canlı görüntüsündeki yüzü ile kimlik belgesinde yer alan fotoğrafın karşılaştırmasını yapay zekâ yöntemi ile Ek-2’de yer alan kriterlere uygun olarak veya işletmeci/hizmet sağlayıcı yetkilisi marifetiyle Ek-3’te yer alan kriterlere uygun olarak yapar.

(8) Görüntülü kimlik doğrulama sırasında başvuru sahibinin, oluşacak olan işlem belgesine özgülenmek üzere “Ben <ad-soyad> olarak <işlem yapılan hizmet numarası> numaralı hizmetin <işlem türü> işlemi için kimliğimin doğrulanmasını <gg.aa.yyyy ss:dd> itibarıyla onaylıyorum” ifadesini kesintisiz bir şekilde okuması sağlanır.

(9) Görüntülü kimlik doğrulama sırasında başvuru sahibi tarafından sunulan belgelerin geçerliliği hususunda ya da sahtecilik veya dolandırıcılık teşebbüsünden şüphe edilmesi durumunda, görüntülü kimlik doğrulama süreci sonlandırılır. Bu kapsamda kimlik avına ve benzeri sahtekârlık yöntemlerinin önlenmesine ilişkin gerekli tüm tedbirler işletmeci/hizmet sağlayıcı tarafından alınır.

(10) Zayıf ışık koşulları, düşük görüntü kalitesi ya da iletimi ve benzeri durumlar nedeniyle bu Yönetmelikte belirtildiği şekilde görsel doğrulama yapmanın ve/veya başvuru sahibi ile iletişim